

Перша допомога по-словацьки

Prvá pomoc
po slovensky

Univerzita Komenského v Bratislave

ä   l'   š   t'   dž   ý   í   í
ô   č   ž   á   t'   é   r'
dž   ý   í   í   l'   š   t'   ä
t'   é   r'   ô   č   ž   á
t'   dž   ý   í   ä   l'   š   í

Словацька культура, як будь-яка інша культура, не формувалась в ізоляції – важливу роль відіграв німецький культурний вплив. Мало кому відомо, що доказом взаємодії цих двох культур є модротлач (синьодрук). І хоч більшість майстерень з його виготовлення, які працювали в двадцятому столітті, зникли внаслідок переселення німців після другої світової війни, артефакти майстрів залишились. Це не лише відбитки на тканині традиційного народного одягу, а й графічний дизайн цієї книжки, над яким працював художник Ото Гудець.

š   t'   dž   ý   í   í   ä   l'
ž   á   t'   é   r'   č   ô
ä   l'   š   t'   dž   ý   í   í
ô   č   ž   á   t'   é   r'
dž   ý   í   í   l'   š   t'   ä
t'   é   r'   ô   č   ž   á

Autorky/Авторки:

Mgr. Júlia Vrábl'ová, PhD. (редактор)

Mgr. Michaela Mošat'ová, PhD.

Mgr. Zuzana Hargašová, PhD.

Mgr. Zuzana Šmatláková, PhD.

Vedúca projektu/Керівник проекту:

doc. PhDr. Jana Pekarovičová, PhD.

Recenzenti/Рецензенти:

Mgr. Renáta Kamenárová, PhD.

doc. PhDr. Miloslav Vojtech, PhD.

Preklad do ukrajinčiny/Переклад на українську:

Daniella Trykur/Данієлла Трикур

Karina Černec/Каріна Чернець

Korektúra ukrajinskej verzie/Коректура української версії:

doc. Zoriana Hiletska, Csc./доцент, кандидат філологічних наук
Зоряна Гілецька

Koordinátor prekladu/координатор перекладу:

Mgr. Martin Benikovský, PhD.

Dizajn a ilustrácie/Дизайн та ілюстрації:

Mgr. art. Oto Hudec

Projekt je súčasťou vzdelávacieho programu Slovenčina ako cudzí jazyk s podporou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Realizuje sa v spolupráci s lektorátmi slovenského jazyka a kultúry na univerzitách v zahraničí.

Цей проект є частиною освітньої програми «Словацька мова як іноземна» за підтримки Міністерства освіти, науки, досліджень та спорту Словацької Республіки, який реалізується в співпраці з лекторами словацької мови і культури в закордонних університетах.

Studia Academica Slovaca
Filozofická fakulta UK
Gondova 2
814 99 Bratislava
Slovensko

www.fphil.uniba.sk/sas

Vydala
Univerzita Komenského v Bratislave

© Studia Academica Slovaca 2017

ISBN: 978-80-223-4316-9

Filozofická fakulta Univerzity Komenského

Studia Academica Slovaca
centrum pre slovenčinu ako cudzí jazyk

**Перша допомога
по-словацьки**

**Prvá pomoc
po slovensky**

Júlia Vrábľová
Michaela Mošaťová
Zuzana Hargašová
Zuzana Šmatláková

Bratislava 2017

Любі друзі,

Ви тримаєте в руках брошуру, яка є малою і тоненькою, однак обіцяє познайомити вас з мовою, якою говорить не так вже й багато людей – словацькою. Але не лише з нею, адже за допомогою мови ми дізнаємося про людей, які розмовляють словацькою, про їх країну та культуру, норми-звичаї у суспільстві, цінності, традиції, ба навіть про погані звички! Словацька мова – це найкоротший шлях, який дозволить вам пізнати і зрозуміти словаків. Одні живуть на широку ногу, другі будують повітряні замки, треті дістали зірки з неба, хоча мають мухи в носі.

Тому, ми вирішили підготувати невеличкий словничок «першої допомоги». Він не залишить вас у біді та підтримає в ситуаціях, які б могли здивувати вас або застати зненацька.

Посібник на вашу рідну мову переклали закордонні студенти словакістики. Дехто з них долав складні рифи перекладу зі словацької мови, яку вони вивчають у своїх університетах, можливо вперше! Без сумніву, це їх багато чому навчило – і це також було нашою метою.

Ми сподіваємося, що цей посібник буде не лише корисним, а й зробить яскравими ваші щоденні зустрічі з людьми, які розмовляють словацькою мовою.

Авторки

Зміст

Про Словачину	9
Про словацьку мову	13
Як чемно привітатися...	21
На початок...	27
Якими речі є або не є	31
Орієнтуємося в просторі	35
У дорозі	51
Ідемо купувати!	56
Мені потрібен/потрібна/потрібне...	67
Ой, у мене проблема...	69
Не почуваю себе добре	72
А що сьогодні?	77
Робота годує людину	87
Про проект	90

Slovensko nemá kráľa
ani kráľovnú

О Slovensku

Про Словацчину

Словачина...

- з площею 49 036 км² належить до найменших європейських країн,
- має спільний кордон з п'ятьма країнами Центральної Європи,
- часто іноземці плутають Словацчину зі Словенією. Справді, «Словачина» по-словацьки та «Словенія» по-словенськи звучать дуже подібно. Ці країни схожі площею та природними багатствами, навіть державним прапором та гербом. Але є певна відмінність – якщо Словенія має вихід до моря, Словачина своє «море» створила сама. Воно має назву Земплінська Ширава і є одним з багатьох водосховищ, яке є важливим не лише з точки зору енергетики, але й улюбленим місцем відпочинку,
- згідно з даними останнього перепису населення в 2011 році тут проживає 5 416 727 громадян,
- офіційні символи: державний прапор, державний герб, державна печатка та державний гімн,
- має 138 міст (Кошице, Банська Бистриця, Жиліна, Пряшів...) та 2 933 сіл. Найбільше місто – столиця Братислава (414 391 мешканців),
- офіційна назва – Словацька Республіка, форма правління – парламентська демократія на чолі з прем'єр-міністром та президентом,

- незалежною країною стала 1 січня 1993 року, 1 травня 2004 року вступила до Європейського союзу, з 2009 року грошовою одиницею є євро,
- значну частину території займають ліси (більше 40 відсотків). Тому на невеликій території Словаччини знаходиться 9 національних парків з великою кількістю печер, водоспадів, прірв, гірських вершин та озер,
- Словаччина надзвичайно багата мінеральними джерелами (всіх типів мінеральних вод), багато з них використовується з лікувальною метою на курортах (напр. П'єштяни, Раєцьке Тепліце). Сюди приїжджають тисячі людей з усього світу, щобвилікувати свої хвороби,
- про її історію нагадують численні замки, фортеці, палаци, монастирі та костели. Багато з них належить до пам'яток ЮНЕСКО (наприклад, Спішський замок, село Влколінець, міста Банська Штявниця, Левоча та Бардіїв).

1	les	ліс
2	pohorie	гірський масив
3	vrch/hora/štit	вершина/гора/щит
4	rieka	річка
5	potok	потік
6	vodopád	водоспад
7	jazero	озеро
	pleso	гірське озеро
9	priehrada	гребля
	jaskyňa	печера
	národný park	національний парк
	prírodná rezervácia	природний заповідник

3

2

6

5

7

1

4

9

Za všetkým je politika

За усім стоїть політика

štát	держава
politický systém	політична система
demokracia	демократія
diktatúra	диктатура
prezident/prezidentka	президент
premiér/premiérka	прем'єр
vláda	уряд
vládnut'	правити
minister/ministerka	міністр
ministerstvo	міністерство
parlament/národná rada	парламент/народна рада
poslanec/poslankyňa	депутат
koalícia	коаліція
opozícia	опозиція
politik/politička	політик
politická strana	політична партія
voľby	вибори
prezidentské	президентські
parlamentné	парламентські
komunálne	місцеві
voliť	вибирати
zákon	закон
ústava	конституція

O slovenčine

Про словацьку мову

Словацька мова – офіційна мова Словацької Республіки. Словацькою мовою також розмовляють великі групи переселенців у США, Канаді та Чеській Республіці, словацька національна меншина є в Угорщині, Румунії, Сербії, Хорватії і в інших країнах.

Словацька мова відома як «слов'янське есперанто», тому що її вважають найбільш зрозумілою для носіїв інших слов'янських мов. Разом з чеською, польською, верхньо- і нижньолюжицькою мовами вона належить до західнослов'янських мов. Приблизно в 10 столітті з праслов'янської мови поступово виокремилася мова західних слов'ян, з якої, до прикладу, окрім чеської та польської мови, розвинулася й словацька мова. Мовою офіційних документів на території Словаччини була латинська мова, пізніше німецька, угорська і чеська мови, а словацька мова розвивалася у формі місцевих діалектів. Найбільшого розквіту словацька мова зазнала у 10 – 12 століттях. У 16 – 18 століттях на території Словаччини мовою культури була не лише чеська мова, але й декілька варіантів культурної словацької мови: культурна західнославацька, центральнословацька та східнославацька мови. Наприкінці 18 століття починаються спроби формування літературної словацької мови. Першою вартою уваги була спроба Антона Бернолака, який в основу своєї кодифікації поклав західнославацьку культурну мову (1787). Людовіт Штур через пів століття у своїй новій кодифікації виходив з центральнословацької основи (1843). Його ідеї знайшли продовження в редакціях інших мовознавців (Мартін Гаттала, Міхал Мілослав Ноджа, Самуел Цамбел) і живуть до сьогодні. Словацька Республіка належить до небагатьох країн, які вирішили задекларувати статус державної мови на законодавчому рівні. Тому з 1995 року словацька мова є державною мовою й усі питання щодо її кодифікації вирішує Міністерство культури СР.

a, á, ä, b, c, č, d, d', dz, dž, e, é, f, g, h, ch, i, í, ia, ie, iu, j, k, l, l', l', m, n, ň, o, ó, ô, p, q, r, ř, s, š, t, t', u, ú, v, w, x, y, ý, z, ž

Словацький алфавіт використовує латинські символи, цікавими є сполучення двох символів, за допомогою яких записується вимова особливих словацьких звуків – dz, dž, ch, ia, ie, iu.

Для позначення більшості словацьких голосних використовуються латинські літери зі специфічними знаками:

знак довготи – dĺžeň (á, é, í, ó, ú, ý, í, ř),

знак м'якості – mäkčeň (d', t', ň, l', ž, š, dž, č),

дві крапки – dve bodky (ä) – використовуються лише у літері ä; ця буква у сучасній словацькій мові вимовляється як [e],

вокань – vokáň (ô) – виглядає як дашок, за його допомогою записується дифтонг [u-o].

Голосні – Samohlásky (vokály)

a	Adam, mapa
á	áno, banán
e	Eva, server
é	éter, systém
i	Igor, pivo
í	Írsko, víno
o	Oskar, motorka
ó	óda, móda
u	univerzita, cukor
ú	úloha, kultúra
y [i]	ypsilon, fyzika
ý [i]	výška, umývadlo
ä [e]	mäso, päť

У вимові коротких та довгих голосних нема жодної різниці – вони відрізняються лише довготою тривання: довгі голосні вимовляються приблизно в 1,5 – 2 рази довше, ніж короткі. Увага, подовження (різниця у довготі тривання голосних) у словацькій мові може змінювати значення слова, напр. *sud* – *súd* (бочка – суд), *parky* – *párky* (парки – сосиски), *tvar* – *tvár* (форма – обличчя).

Наголос у словацькій мові, як правило, є на першому складі слова, тому склади з довгою голосною, які знаходяться в центрі або ж на кінці слова, вимовляємо без наголосу: kultúra, manažér (наголошений склад підкреслений).

Дифтонги – Dvojhlásky (diftongy)

- ia** [i-a]   piatok, sviatok
- ie** [i-e]   biela, poschodie
- iu** [i-u]   číta tretiu (novšiu) esemesku – (iu зустрічається лише в граматичних суфіксах)
- ô** [u-o]   nôž, stôl

Дифтонги належать до довгих голосних, що є важливим для граматики.

Приголосні – Spoluhlásky (konsonanty)

b	banán, bicykel
c	cédečko, cukor
č	čokoláda, Čína
d	dom, drama
d'	d'akovať, ďalej
dz	schôdza, cudzinec
dž	džem, džez
f	fakulta, federácia
g	gítara, guma
h	hotel, hokej
ch	chirurg, chlapec
j	jogurt, jachta
k	kultúra, kino
l	lampa, literatúram
í	stĺp, hĺbka
l'	l'ad, l'ahký
m	metro, motorka
n	nula, nos
ň	koňak, vaňa
p	profesor, politik
q	aquapark, squash
r	rádio, reštaurácia
ř	vřba, trň
s	servis, sveter
š	študent, šalát
t	tonik, teória
t'	t'ava, št'astie
v	víkend, video
w	whisky, WC
x	xerox, saxofón
z	zoo, zóna állatkert
ž	žirafa, žurnalistika

Якщо голосні та дифтонги вимовляються у кожній позиції слова однаково, то при вимові приголосних відбувається асиміляція за дзвінкістю-глухістю, напр.: *zub* [zup], *rad* [rat], *v električke* [v_električke], *v taxíku* [f_taksíku].

Приголосний *v* на кінці складу вимовляється подібно до голосного „*u* [u]“ *magánhangzót*: *domov* [domou], *lev* [leu].

Якщо після приголосних *d, t, n, l* йдуть голосні *e, i, í* дифтонги *ia, ie, iu*, то приголосні вимовляються м'яко як *d', t', ň, l'* наприклад: *divadlo* [d'ivadlo], *teplo* [t'eplo], *nie* [ňie].

Винятком є слова іншомовного походження (наприклад, *telefon, titul, diskotéka*) та деякі словацькі слова (*ten, teraz, jeden*), в яких ці приголосні вимовляються твердо.

Особливістю словацької мови є наявність короткого та довгого складотворчого *r, l, ř, í*.

Ака је словенчина?

Якою є словацька мова?

Словацька мова...

- **об'єднуюча**, інколи про неї говорять як про есперанто між слов'янськими мовами. Пояснення просте – вона належить до західнослов'янських мов, але водночас їй притаманні типові риси південнослов'янських мов,
- **милозвучна**, завдяки помірному вживанню приголосних *d', t', ň, l', ž, š, dž, č*, як і дифтонгів *ia, ie, iu* (такі слова як *čičoriedka, žinčica, zaujímavý*),
- **ніжна**, тому що здатна утворювати велику кількість демінутив,
- **складна**, тому що розрізняє не лише природні, але й граматичні роди,

- **проста**, тому що використовуються лише три часи і багато інтернаціональних слів,
- може бути **родово-коректною**, це проявляється, наприклад, у дієсловах в минулому часі. Дієслівні форми закінчуються на -l (*muž išiel*), -la (*žena spievala*), -lo (*diet'á sa hralo*),
- але іноді вона не хоче бути родово-коректною. Наприклад, жіночі прізвища у словацькій мові мають свою специфічну форму (*pán Slávik – pani Sláviková*), назви професій, які виконують жінки, відрізняються від чоловічих форм (*profesor – profesorka, právnik – právnička*). Однак, це часто порушується при вживанні жіночих форм, частим є вживання чоловічого роду на позначення групи, у якій присутні також жінки або лише жінки,
- трохи **архаїчна**, тому що іноді зберігає давніші чергування (*noha – nôžka – nožička – nožný, ruka – rúčka – ručička – ručný, krok – krôčik – kráčať, boh – božský – náboženstvo, hodiť – hádzat' – hádzaná*),
- **карколомна**, бо в словацькій мові приголосні *l, í, r, ř* можуть мати складотворчу функцію, тому в ній існують слова без голосних, які складно вимовити (*krk, stf, prst, zmrzlina*). Існують навіть речення без жодної голосної: *Strč prst skrz krk.*

Перший контакт...

- > **щирий:**
При зустрічі словаки часто запитують *Ako sa máš?* (Як твої справи?). Увага, питання не є лише ввічливою частиною привітання, ми справді очікуємо на щирі відповідь (навіть якщо ми почуваємося погано, дуже погано, жакливо).

- > **ввічливий:**
При першій зустрічі ми звертаємося до людей на «Ви». Це означає, що навіть до однієї людини ми звернемося у формі множини. Згідно етикету цього дотримуються в офіційному спілкуванні, а також при значній віковій різниці учасників розмови тощо.

- > **офіційний:**
Використовується звертання *pán/pani* разом з прізвищем або титулом – якщо знайомі з людиною (*pán Horvát/doktor/docent/profesor/pani Horvátová/doktorka/docentka/profesorka*).

- > **гостинний:**
Хоча словаки вже не вітають своїх гостей хлібом і сіллю, але залюбки запропонують домашній алкоголь, каву, пироги (часто домашні) – та тапочки! Не соромтеся їх одягти, здебільшого вони дуже зручні. А якщо Вам господарі казатимуть, що не треба визуватися – все рівно визуйтесь. У словацьких домівках не заведено ходити у взутті.

Patrí sa pozdraviťЯк чемно привітатися...**Formálne:**

Dobré ráno.

Dobrý deň.

Dobrý večer.

Dovidenia.

Do skorého videnia. (form.)

Dobрую noc.

Doporučtia. (pri telefonovaní)

Zbohom. (staršia generácia)

Формально:

Доброго ранку!

Добрый день!

Добрый вечер!

До побачення!

До нової зустрічі! (офіц.)

На добраніч!

До побачення (під час телефонної розмови)!

З Богом! (старше покоління)

Прощання зі словаками займе певний час. Так легко вони вас не відпустять додому, продовжать розмовляти з вами у дверях, а іноді на прощання запропонують алкоголь, щоб вам «легше» йшлося додому. (У східній Словаччині цей ритуал називають *kapurková* від слова *kapura* – «ворота». Йдеться про останній келих, який наливають гостям на прощання надворі, тобто біля воріт. Ця назва збереглася і досі, однак мало хто тепер виходить з гостями аж на двір).

Neformálne:

Ahoj. (sg.)

Ahojte. (pl.)

Čau. (sg.)

Čaute. (pl.)

Maj sa. (sg.)

Majte sa. (pl.)

Неформально:

Привіт/бувай. *(од.)

Привіт/бувайте. (мн.)

Привіт/бувай. (од.)

Привіт/бувайте. (мн.)

Бувай. (од.)

Бувайте. (мн.)

ahoj!

Zatiaľ.
Uvidíme sa zajtra.

До зустрічі!
Побачимося завтра.

* Привітання *ahoj* – це привітання моряків, яке через невідомі обставини адаптувалося і в умовах суходолу Словаччини (та Чехії).

Kto je to?

Хто це?

pán	пан
pani	пані
slečna	дівчина (неодружена)
muž	чоловік
žena	жінка
dieťa	дитина
chlapec	хлопець
dievča	дівчина

При звертанні використовуємо вирази *pán Németh – pani Némethová, pán Holý – pani Holá*, у випадку ближчих стосунків – *pani Janka*. У Словаччині сьогодні вже вже не звертаються до молодої неодруженої дівчини *slečna*: замість *slečna Kováčová* частіше використовується *pani Kováčová*.

Na univerzite/v práci

В університеті/на роботі

profesor/profesorka	професор/професорка
docent/docentka	доцент/доцентка
doktor/doktorka	доктор/докторка
kolega/kolegyňa	колега
študent/študentka	студент/студентка
spolužiak/spolužiačka	однокласник/однокласниця
kamarát/kamarátka	друг/подруга

priateľ/priateľka
riaditeľ/riaditeľka

приятель/приятелька
директор/директорка

Слова *priateľ* і *priateľka* мають два значення. У першому випадку йдеться про хорошого друга/подругу, у другому – про кохану особу, партнера/партнерку, з яким ви не є у шлюбі.

priateľ/priateľka

priateľ/priateľka

У школі ми використовуємо вирази *pán profesor* (пан професор) – *pani profesorka* (пані професор / професорка), *pán doktor* (пан доктор) – *pani doktorka* (пані доктор / докторка), *pán učiteľ* (пан вчитель) – *pani učiteľka* (пані вчителька) (не *profesor Kováč*).

V rodine:

manžel/manželka (= manželia)
otec/mama (= rodičia)
syn/dcéra (= deti)
brat/sestra (= súrodenci)
starý otec/dedko
stará mama/starká/babka
(= starí rodičia)

У сім'ї:

чоловік/дружина (= подружжя)
батько/мати (= батьки)
син/донька (= діти)
брат/сестра (= рідні брати і сестри)
дідусь
бабуся
(= дідусь та бабуся)

vnučok/vnučka (= vnúčatá)	онук/онучка (= онуки)
bratranec/sesternica	двоюрідний брат/двоюрідна сестра
synovec/neter	племінник/племінниця
švagor	свояк, швагро, швагер, шурина, зять (брат чоловіка або дружини), дівер (чоловік сестри)
švagrína	своячка, швагрова, невістка (сестра чоловіка або дружини), золиця (дружина брата)
krstný otec/krstná mama (= krstní rodičia)	хресний батько/хресна мати (= хресні батьки)

Pri zoznamovaní

Ako sa voláš? (*neform.*)/
voláte? (*form.*)
Volám sa Eva.
Odkiaľ si? (*neform.*)/
ste? (*form.*)
Som zo Slovenska.
Teší ma.
Aj mňa.
Kde bývaš? (*neform.*)/
bývate? (*form.*)
Bývam v Berlíne.
Kto je to?
To je...
pán Kolár
pani Kolárová
naš spolužiak
moja kolegyňa
Čo je to?

При знайомстві

Як тебе звати (*неоф.*)/
вас звати? (*офіц.*)
Мене звати Єва.
Звідки ти (*неоф.*)/
ви? (*оф.*)
Я зі Словаччини.
Мені дуже приємно.
Мені також.
Де ти мешкаєш (*неоф.*)/
ви мешкаєте? (*офіц.*)
Я живу в Берліні.
Хто це?
Це є...
пан Колар
пані Коларова
наш однокласник
моя колега
Що це?

To je...	Це є...
môj dom	мій дім
moja kniha	моя книга
moje auto	моя машина
Študuješ? (<i>neform.</i>)	Навчаєшся? (<i>неоф.</i>)/
Študujete? (<i>form.</i>)	Навчаєтесь? (<i>офіц.</i>)?
Áno, študujem...	Так, я вивчаю...
slovenčinu	словацьку мову
medicínu	медицину
právo	право
Nie, neštudujem, pracujem.	Ні, я не навчаюся, я працюю.
Hovoriš (<i>neform.</i>)/	Розмовляєш (<i>неоф.</i>)/
hovoríte (<i>form.</i>) po slovensky?	розмовля-єте (<i>офіц.</i>) по-словацьки?
Hovorím plynule po nemecky.	Вільно розмовляю по-німецьки.
Hovorím trochu po anglicky.	Погано розмовляю по-англійськи.
Ako sa máš (<i>neform.</i>)/	Як у тебе (<i>неоф.</i>)/
Ako sa máte (<i>form.</i>)?	вас справи (<i>офіц.</i>)?
Mám sa...	У мене все...
výborne	чудово
dobre	добре
zle	погано
Nech sa páči!	Прошу. Будь ласка.
Ďakujem.	Дякую.
Prosím./Niet za čo.	Прошу, Будь ласка./Немає за що.

Na začiatok sa zíde...На початок...

Prepáč! (*neform.*)/
 Prepáčte! (*form.*)
 Nerozumiem.
 Čo to znamená?
 Ako sa po slovensky povie...?

Môžete mi vysvetliť, ...?
 ako sa dostanem na stanicu
 kde je autobusová stanica

Помощ!
 Кол'ко то стоїть?
 Кол'ко je hodín?
 Prepáčte.

Prosím? (1. otázka,
 keď niečomu nerozumieme/
 2. kontaktná veta pri
 zdvihnutí telefónu)
 Ďakujem.

Prosím. (1. pri podávaní
 niečoho = Nech sa páči.
 2. odpoveď na Ďakujem.)

Nemám... pero/mobil.

Potrebujem...
 slovník
 vodu
 okuliare

Вибач! (*неоф.*)/
 Вибачте! (*офіц.*)
 Я не розумію.
 Що це означає?
 Як сказати словацькою
 мовою...?
 Чи можете мені пояснити...?
 Як мені потрапити на вокзал?
 де знаходиться автобусний
 вокзал?
 Допоможіть!
 Скільки це коштує?
 Котра година?
 Вибачте.

Перепрошую? (1. питання,
 коли щось не розумієте/
 2. Алло! (Контактне речення
 під час телефонної розмови)
 Дякую.

Будь ласка. Прошу. (1. під час
 подавання, передавання
 чого-небудь./2. відповідь на
 Дякую.)

У мене немає... ручки/
 мобільного телефону.
 Мені потрібний (-а, -і)...
 словник
 вода
 окуляри

Hľadám...
 univerzitu
 nákupné centrum
 poštu

Я шукаю...
 університет
 торговий центр
 пошту

Neviete, kde je... ?
 železničná stanica
 polícia

Ви не знаєте, де...?
 залізничний вокзал
 поліція

Nerozumiem.

Я не розумію.

Nevidím...

Я не бачу...

kde to je

де це

kto to je

хто це

čo to je

що це

Nepočujem dobre.

Я погано чую.

Mohli by ste to povedať ešte raz/
 zopakovať?

Чи могли б Ви це сказати ще раз/
 повторити?

Hovoríte po anglicky/
 po slovensky?

Ви розмовляєте словацькою/
 англійською?

Pomôžete mi?

Допоможете мені?

Poznáte...?

Ви знаєте/Ви знайомі з...?

toho muža

того чоловіка/тим чоловіком?

tú ženu

ту жінку/тією жінкою?

centrum

центр

Pozriem sa.

Я подивлюся.

Počkajte!

Зачекайте.

Hned' sa vrátim.

Я зараз повернуся.

Myslím si, že...

Я думаю, що...

Idem...

Я йду...

do práce

на роботу

do obchodu

в магазин

na fakultu

на факультет

Prídem...

Я прийду...

o chvíľu

за хвилину

zajtra

завтра

Bol/-a som ...

v práci

na univerzite

Budem...

doma

v práci

na fakulte

Непáчі са ми то.

Chutí/nechutí mi to.

(o jedle, nápoji)

Я був/була...

на роботі

в університеті

Я буду...

вдома

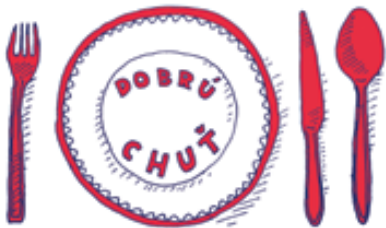
на роботі

на факультеті

Мені це не подобається.

Смачно/несмачно.

(про їжу, напої)

Prajeme si...

Dobrú chuť!

Na zdravie!

Pekný večer!

Šťastnú cestu!

Veselé Vianoce!

Šťastný nový rok!

Veselú Veľkú noc!

Všetko najlepšie k narodeninám/
k meninám!

Veľa zdravia, šťastia,
porozumenia a lásky!

Бажаємо...

Смачного!

На здоров'я! Будьмо!

Добрий вечір!

Щасливої дороги!

З Різдом Христовим!

З Новим Роком!

Зі святом Великодня!

З Днем народження!/
З іменинами!

Бажаю здоров'я, щастя,
взаєморозуміння та любові!

Užitečné nápisy

vchod
 východ
 tam
 sem
 tlačit'
 t'ahať
 otvorené
 zatvorené
 toalety
 dámy (ženy)
 páni (muži)
 pokazené, mimo prevádzky
 zákaz vstupu
 obedňajšia prestávka
 dovolenka
 úradné hodiny
 Vypnite si mobil, prosím!

Корисні написи

вхід
 вихід
 туди, там
 сюди, тут
 «від себе»
 «на себе»
 відчинено
 зачинено
 туалети
 жінки
 чоловіки
 зламано, не працює
 вхід заборонено
 обідня перерва
 відпустка
 години прийому
 Вимкніть, будь ласка,
 мобільний телефон!

Aké veci sú alebo nie súЯкими речі є або не є

veľký – malý
 dobrý – zlý
 pekný – škaredý
 nový – starý (o veciach)
 mladý – starý (o osobách)
 široký – úzky
 vysoký – nízky
 dlhý – krátky
 drahý – lacný
 teplý – studený/chladný
 silný – slabý
 plný – prázdny
 veselý – smutný
 vlastný – prenájatý
 tučný – chudý
 hrubý – tenký
 pomalý – rýchly
 obsadený – voľný
 moderný – nemoderný
 vypnutý – zapnutý

великий – малий
 добрий – злий
 гарний – страшний
 новий – старий (про речі)
 молодий – старий (про особу)
 широкий – вузький
 високий – низький
 довгий – короткий
 дорогий – дешевий
 теплий – холодний
 сильний – слабкий
 повний – порожній
 веселий – сумний
 власний – орендований
 товстий – худий
 грубий – тонкий
 повільний – швидкий
 зайнятий – вільний
 сучасний – несучасний
 вимкнений – увімкнений,
 виключений – включений

Farby

biela
 čierna
 modrá
 zelená
 červená
 žltá

Кольори

білий
 чорний
 синій, голубий
 зелений
 червоний
 жовтий

hnedá	коричневий
ružová	рожевий
fialová	фіолетовий
oranžová	оранжевий
sivá	сірий
zlatá	золотий
strieborná	срібний

Koho je to?**Чиє це?**

<i>singulár</i>	<i>plurál</i>	<i>однина</i>	<i>множина</i>
môj/moja/moje	moji/moje	мій/моя/мое	мої
tvoj/tvoja/tvoje	tvoji/tvoje	твій/твоя/твое	твої
jeho	jeho	його	його
jej	jej	її	її
jeho	jeho	його	його
náš/naša/naše	naši/naše	наш/наша/наше	наші
váš/vaša/vaše	vaši/vaše	ваш/ваша/ваше	ваші
ich	ich	їх	їх

* У письмовій комунікації до конкретного адресата використовуємо і *Váš/Vaša/Vaše/Vaši/Vaše* (Ваш/Ваша/Ваше/Ваші).

**Neurčité vs.
negatívne zámená****Неозначені та заперечні
займенники**

niekto – nikto	хтось – ніхто
niečo – nič	щось – ніщо
niekedy – nikdy	колись – ніколи
nejako – nijako	якось – ніяк
niekde – nikde	десь – ніде
niekam – nikam	кудись – нікуди

nejaký – nijaký/žiaden

niekoľko

niečí – ničí

niektorý – žiaden

každý/všetci

všetko

vždy

všade

якийсь – ніякий/жодний

декілька

чийсь – нічий

деякий – жодний

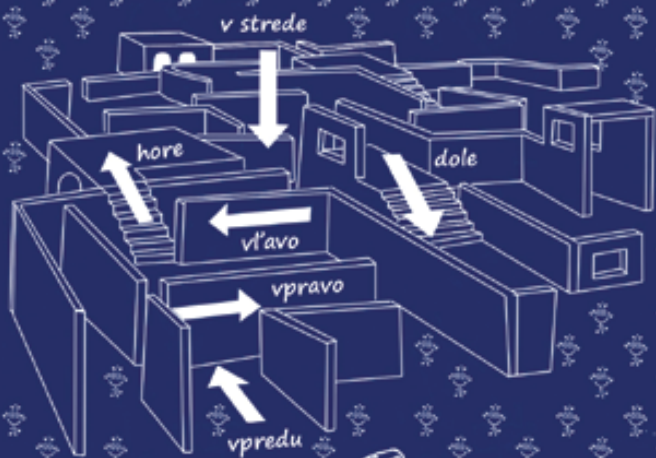
кожен/усі

усе

завжди

усюди

Orientujeme sa v priestore

vľavo
vpravo
vpredu
vzadu
hore
dole
v strede
tu

Орієтуємося в просторі

ліворуч
праворуч
спереду
позаду/ззаду
вгорі
знизу/внизу
посередині
тут

Kde a kam?

vľavo/dol'ava
vpravo/doprava
vpredu/dopredu
vzadu/dozadu
tu/sem

Де і куди?

вліво/ліворуч
вправо/праворуч
спереду/вперед
позаду/назад
тут/сюди

Orientujeme sa v meste

Prosím vás, kde je...?
centrum
pošta
fakulta

Ako sa dostanem...?
do centra
na poštu
na univerzitu

Орієтуємося в місті

Скажіть, будь ласка, де є...?
центр
пошта
факультет

Як мені потрапити...?
до центра
на пошту
в університет

Je to d'aleko/blízko?
Chod'te stále rovno!

Це далеко/поблизу?
Ідіть весь час прямо!

Musíte sa vrátiť/ísť naspäť,
pretože idete opačným smerom.

Ви повинні вернутися/йти назад,
тому що Ви йдете
в протилежному напрямку.

Zabočte doľava/doprava
potom chod'te asi 200
metrov rovno.

Поверніть ліворуч/праворуч,
а потім ідіть приблизно 200
метрів прямо.

Svetové strany

sever
východ
juh
západ

Kde?

na severe
na východe
na juhu
na západe

Kam?

na sever
na východ
na juh
na západ

Сторони світу

північ
схід
південь
захід

Де?

на півночі
на сході
на півдні
на заході

Куди?

на північ
на схід
на південь
на захід

západ

sever

juh

východ

Ročné obdobia**Пори року**

jar

весна

leto

літо

jeseň

осінь

zima

зима

Kedy?**Коли?**

na jar

навесні

v lete

влітку

na jeseň

восени

v zime

взимку

У Словаччині використовується зимовий та літній час. Літній час починається в останні вихідні дні березня (вночі з суботи на неділю) і закінчується в останні вихідні дні жовтня.

Mesiace**Місяці**

január, v januári

січень, у січні

február, vo februári

лютий, у лютому

marec, v marci

березень, у березні

apríl, v apríli

квітень, у квітні

máj, v máji

травень, у травні

jún, v júni

червень, у червні

júl, v júli

липень, у липні

august, v auguste

серпень, у серпні

september, v septembri

вересень, у вересні

október, v októbri

жовтень, у жовтні

november, v novembri

листопад, у листопаді

december, v decembri

грудень, у грудні

Dni v týždni**Дні тижня**

pondelok
 utorok
 streda
 štvrtok
 piatok
 sobota
 nedeľa
 pracovný deň
 víkend
 sviatok

понеділок
 вівторок
 середа
 четвер
 п'ятниця
 субота
 неділя
 робочий день
 вихідні дні
 свято

Kedy?

v pondelok
 v utorok
 v stredu
 vo štvrtok
 v piatok
 v sobotu
 v nedeľu
 v pracovný deň
 cez víkend

Коли?

у понеділок
 у вівторок
 у середу
 у четвер
 у п'ятницю
 у суботу
 у неділю
 у робочий день
 протягом вихідних

Fázy dňa**Фази дня**

cez deň
 ráno
 dopoludnia/predpoludním/
 doobeda
 napoludnie/naobed
 popoludní/poobede
 podvečer

протягом дня
 вранці
 до полудня/перед полуднем/
 до обіду
 в полудень/опівдні
 по полудні, по полудню/після
 обіду
 підвечір

večer
v noci

ввечері
вночі

Ďalšie výrazy času

Інші позначення часу

predvčerom
včera
dnes
zajtra
pozajtra

позавчора
вчора
сьогодні
завтра
післязавтра

predtým
teraz
potom

до цього
тепер
потім

vždy
väčšinou/zvyčajne
často
niekedy
málokedy
nikdy

завжди
здебільшого/зазвичай
часто
інколи
рідко, зрідка
ніколи

minulý týždeň
tento pondelok
budúci mesiac

минулого тижня
цього понеділка
наступного місяця

Dnes je...

Сьогодні...

prvého januára
druhého februára
tretieho marca
štvrtého apríla
piateho mája

перше січня
друге лютого
третє березня
четверте квітня
п'яте травня

šiesteho júna	шосте червня
siedmeho júla	сьоме липня
ôsmeho augusta	восьме серпня
deviateho septembra	дев'яте вересня
desiateho októbra	десяте жовтня
jedenásteho novembra	одинадцять листопада
dvanásteho decembra	дванадцять грудня

Čísla

Числа

1 jeden	2 dva	3 tri
4 štyri	5 päť	6 šesť
7 sedem	8 osem	9 deväť
10 desať	11 jedenásť	12 dvanásť
13 trinásť	14 štrnásť	15 pätnásť
16 šesťnásť	17 sedemnásť	18 osemnásť
19 devätnásť	20 dvadsať	21 dvadsaťjeden
22 dvadsaťdva	23 dvadsaťtri	24 dvadsaťštyri
25 dvadsaťpäť	26 dvadsaťšesť	27 dvadsaťsedem
28 dvadsaťosem	29 dvadsaťdeväť	30 tridsať
40 štyridsať	48 štyridsaťosem	50 päťdesiat
53 päťdesiatri	60 šesťdesiat	65 šesťdesiatpäť

70	sedemdesiat	72	sedemdesiatdva	80	osemdesiat
86	osemdesiatšest'	90	devät'desiat	91	devät'desiatjeden
100	sto	112	stodvanást'		
479	štyristosedemdesiatdevät'	935	devät'stotridsaťpäť		
1 000	tisíc	2 015	dvetisícpätnást'	1 000 000	milión
7 973 126	sedem miliónov devät'stosedemdesiattritisíc stodvadsaťšest'				

Koľko máte rokov?

Mám 1 rok.

Mám 2 – 4 roky.

Mám 5 < rokov.

Aké je vaše telefónne číslo?

Moje telefónne číslo je

02 58 371 649 (nula dva päť
osem tri sedem jeden šesť
štyri devät').

Koľko to stojí?

35 eur/dolárov/libier.

Скільки Вам років?

Мені 1 рік.

Мені 2–4 роки.

Мені 5... років.

Який Ваш номер телефону?

Мій номер телефону –

02 58 371 649 (нуль два п'ять
вісім три сім один шість
чотири дев'ять).

Скільки це коштує?

35 євро/доларів/фунтів.

Koľko je hodín?

1.00 Je jedna hodina.

2.00, 3.00, 4.00

Sú dve, tri, štyri hodiny.

5.00, 18.00, 22.00

Je päť, osemnásť,

dvadsaťdva hodín.

Hány óra van?

Зараз перша година.

2.00, 3.00, 4.00

Друга, третя, четверта година.

5.00, 18.00, 22.00

П'ята, вісімнадцята,

двадцять друга година.

8.00	Je osem hodín.	8.00	Зараз восьма година.
9.15	Je štvrt' na desať.	9.15	П'ятнадцять хвилин на десяту (годину)/П'ятнадцять хвилин по дев'ятій (годині)/Чверть на десяту (годину)/Чверть по дев'ятій (годині).
10.30	Je pol jedenástej.		Пів на одинадцятую.
11.45	Je trištvrt'e na dvanásť.		За п'ятнадцять хвилин дванадцята (година)/П'ятнадцять хвилин до дванадцятої (години)/Чверть до дванадцятої (години)/За чверть дванадцята (година).

Kedy?/O koľkej?

Коли?/О котрій?

13.00	o jednej	13.00	o першій
16.00	o šestnástej/ o štvrtej popoludní	16.00	to шістнадцятій/ o четвертій після обіду
19.00	o devätnástej/ o siedmej večer	19.00	o дев'ятнадцятій/ o сьомій вечора
23.00	o dvadsiatej tretej/ o jedenástej večer	23.00	o двадцять третій/ ob одинадцятій вечора

В офіційному спілкуванні використовується 24-годинна система, у неофіційному спілкуванні – 12-годинна система.

Ako dlho trvá cesta?

Скільки триває дорога?

pol hodiny	пів години
jednu hodinu	одну годину
dve hodiny	дві години

Sviatky**Свята****Nový rok (1. 1.)**

Під час Нового року словаки, зазвичай сім'ями, відвідують один одного та бажають щасливого Нового року.

Новий рік (1 січня)**Traja králi (6. 1.)**

На свято Трьох королів православні віруючі у східній Словаччині починають святкувати Різдво.

Свято Трьох королів або Богоявлення (6 січня)**Valentín (14. 2.)**

Це свято словаки почали святкувати після падіння комуністичного режиму та у Словаччині воно має швидше комерційний характер.

День Святого Валентина (14 лютого)**Veľká noc**

Великдень має дві форми: християнську та поганську. В періоді між Страсною (Великою) п'ятницею й Великодньою неділею християни згадують розп'яття і воскресіння Ісуса Христа. З Великоднім (Обливальним, Поливальним) понеділком пов'язані поганські традиції: молоді чоловіки та хлопці відвідують молодих жінок і дівчат, поливають їх водою або символічно «б'ють» т.зв. батоном, щоб вони цілий рік були здорові та красиві.

Великдень**Medzinárodný deň žien (8. 3.)**

Це свято було дуже популярним під час колишнього режиму. Жінкам дарували гвоздики та шоколад – так чоловіки часто заробляли собі «алібі» і могли потім пити аж до самісінького ранку (як кажуть в Словаччині).

Міжнародний жіночий день (8 березня)**Deň matiek**

(2. májová nedeľa)

День матері

(друга неділя травня)

Deň detí (1. 6.)**Міжнародний день захисту дітей (1 червня)****Deň otcov****(3. júnová nedel'a)****День батька****(третя неділя червня)**

У цей день жінки, мами, діти, батьки отримують маленькі подаруночки від рідних або колег.

Sviatok všetkých svätých (1. 11.) День всіх святих (1 листопада)**Pamiatka zosnulých****„Dušičky“ (2. 11.)****День усіх померлих****(2 листопада)**

Упродовж цих днів люди відвідують кладовища, приносять квіти на могили родичів, вінки, і запалюють свічки в пам'ять про померлих близьких.

Mikuláš (6. 12.)**День св. Миколая (6 грудня)**

Це свято пов'язується, зазвичай, з дітьми : до дітей додому (або в садочок) приходять Святий Миколай з чортом та ангелом і діти отримують від нього солодоші та фрукти.

Vianoce**Štedrý deň (24. 12.)****Різдво****Святий вечір (24 грудня)**

Святий вечір, безперечно, належить до найкращих сімейних свят у Словаччині. Люди, зазвичай, святкують його вдома в колі сім'ї. На вечерю, як правило, їдять капуста з грибами, рибою або ковбасою та рибу. Після вечері вони відкривають подарунки, які до цього тишком заховали під ялинку. Віруючі католики опівночі ідуть до храму на вечірне богослужіння.

Prvý sviatok vianočný**„Božie narodenie“ (25. 12.)****Перше різдвяне свято –****“Народження Бога” (25 грудня)**

Це свято словаки, зазвичай, проводять вдома або ж відвідують родичів.

Druhý sviatok vianočný „Štefan“ (26. 12.)

Словаки, як правило, відвідують родичів, а в селах відбуваються так звані «степанські забави» (сільські “бали”).

Друге різдвяне свято – “Степана” (26 грудня)

Osobné sviatky

У Словаччині є звичай – для деяких іноземців, можливо, трохи незвичний – святкувати, окрім дня народження, ще й іменини. Під “іменинами” ми розуміємо один день в році, який названий на честь їхнього покровителя чи покровительки. Святкування іменин є дуже популярним, тому що це свято є публічним і кожен охочий може з’ясувати, коли у вас іменини – це можна знайти в будь-якому календарі чи щоденнику. Тому це свято святкується не тільки вдома, але і серед колег на роботі.

Особисті свята

Na cestyУ дорозі

cestovný lístok
 letenka
 cestujúci
 vodič/šofér
 pilot
 sprievodca
 letuška
 1. trieda
 2. trieda
 batožina

квиток на поїзд
 квиток на літак
 пасажир
 водій/шофер
 пілот
 провідник
 стюардеса
 перший клас
 другий клас
 багаж

Kde je...?
 autobusová stanica
 železničná stanica
 letisko
 zastávka
 benzínová pumpa
 parkovisko

Де знаходиться...?
 автовокзал
 залізничний вокзал
 аеропорт
 зупинка
 автозаправна станція
 автостоянка

Kedy ide/príde...?

Коли відправляється/
 прибуває...?

autobus
 električka
 vlak
 loď

автобус
 трамвай
 потяг/поїзд
 корабель

Chcem si prenajať...

Я хочу орендувати...

auto
 bicykel
 motorku

автомобіль
 велосипед
 мотоцикл

Som...
 na stanici
 na letisku
 v centre
 v hoteli
 v izbe číslo 28

Я знаходжуся...
 на вокзалі
 в аеропорті/-у
 в центрі
 в готелі
 в готельному номері 28

Ako dlho trvá cesta?
 Má vlak meškanie?
 Ktorý autobus ide na letisko?
 Kam ide táto električka?
 Prosím si lístok do Žiliny.

Скільки триває дорога?
 Потяг запізнюється?
 Який автобус їде в аеропорт?
 Куди їде цей трамвай?
 Квиток на проїзд до Жиліни,
 будь ласка.

Koľko stojí spätočný lístok?

Скільки коштує зворотній
 квиток?

Musím prestupovať?

Чи потрібно мені робити
 пересадку?

Prosím si taxík na Štúrovu
 ulicu 10 na meno...

Будь ласка, таксі на вулицю
 Штура 10 на ім'я...

Vaše doklady, prosím.
 občiansky preukaz
 cestovný pas
 vodičský preukaz
 technický preukaz

Ваші документи, будь ласка
 внутрішній паспорт/ID картка
 закордонний паспорт
 водійське посвідчення
 технічний паспорт

Увага, в Словаччині, на відміну від деяких європейських країн, забороняється вживання алкоголю за кермом! Це правило стосується і велосипедистів.

Hľadáam...
 hotel
 hostel

Я шукаю...
 готель
 хостел

penzión

kemp

izbu

apartmán

Chcel/-a by som...

izbu

jednolôžkovú izbu

dvojlôžkovú izbu

trojlôžkovú izbu s prístelkou

polpenziu

plnú penziu

Mám rezerváciu.

Zostanem...

jeden deň

dva dni

tri dni

týždeň

dva týždne

Potrebujem...

uterák

plachtu

vankúš

prikrývku

mapu mesta

prospekt

Chcel/-a by som ísť...

na výlet

na prehliadku mesta

na hrad

do hôr

do lesa/do prírody

do kúpeľov

do aquaparku

k jazeru

пансіон

кемпінг

готельний номер

апартаменти

Я б хотів/-ла...

готельний номер

одномісний готельний номер

двомісний готельний номер

тримісний готельний номер

з додатковим ліжком

напівпансіон

повний пансіон

Я маю бронювання

Я залишуся на...

один день

два дні

три дні

тиждень

два тижні

Мені потрібен/-на/-не...

рушник

простирало

подушка

покривало

мапа/карта міста

буклет

Я б хотів/-ла піти/поїхати...

на прогулянку

на екскурсію по місту

в замок

в гори

в ліс/на природу

на лікувальний курорт

в аквапарк

на озеро

Ako sa ide...?

na Hlavné námestie
ku kostolu
k horskej chate
k vodopádu

Kedy je...?

prehliadka mesta
koncert
film
predstavenie
zápas
omša

Prepáčte, kde je...?

informačná kancelária

múzeum
obchodné centrum
aquapark
hrad/zámok
reštaurácia
bar
kasíno/herňa
nočný klub
diskotéka
posilňovňa/fitnescentrum
plaváreň

Prosím si...

jednu vstupenku
dve, tri vstupenky
päť vstupeniek

Як пройти...?

на Головну площу
до храму/костелу/церкви
до гірської турбази
до водоспаду

О котрій відбудеться...?

екскурсія по місту
концерт
фільм
вистава
матч
богослужіння

Вибачте, де знаходиться...?

інформаційне бюро/довідкова
служба
музей
торговий центр
аквапарк
фортеця/замок
ресторан
бар
казино
нічний клуб
дискотека
спортивний зал/фітнес центр
басейн

Будь ласка...

один вхідний квиток
два, три вхідні квитки
п'ять вхідних квитків

Можем достать з'яву?

Чи можу я отримати знижку?

- Квитки на потяг продаються на вокзалі або онлайн. Квиток можете купити і в потязі, але він буде дорожчим. Якщо ви вирішите подорожувати потягом, дешевше буде придбати також зворотній квиток – особливо у випадку рейсів міжнародного призначення. Квитки на автобус купуються у водія безпосередньо в автобусі (у випадку внутрішніх сполучень) або в місці продажу квитків перевізника (на вокзалі), або ж через інтернет. Ознайомитись з маршрутами можна на сайті www.cp.sk.
- Студенти і пенсіонери старші 62 років, які є громадянами з постійним місцем проживання в країнах-членах ЄС, мають право на безкоштовний проїзд у потязі. Перед подорожжю необхідно зареєструватися у касі на залізничному вокзалі.
- Система потягів: ближнього прямування – здебільшого пасажирські потяги, які дуже повільні і мають багато зупинок, далекого прямування – швидкісні потяги або ІС-потяги.
- Увага, на зупинках та вокзалах заборонено палити! (за порушення вам загрожує штраф).
- У Братиславі на міський транспорт квитки купуються в автоматах на зупинках або в кіосках, також квиток можете придбати і за допомогою SMS (для цього потрібно надіслати порожню SMS на номер 1100). Квиток потрібно закомпостувати в транспорті.
- У багатьох містах (і в Братиславі) таксі можна викликати по телефону, це буде значно дешевше, ніж зловити на вулиці. Номери телефонів служб таксі зазвичай висять на зупинках.

Ide sa nakupovať!Ідемо купувати!

obchod
 nákupné centrum/
 obchodný dom
 cena
 suma
 akcia
 platobná karta
 pokladňa
 predavač/predavačka
 nákup
 Koľko to stojí?
 Môžem si to vyskúšať?
 Kde sú skúšobné kabínky?

магазин
 торговий центр
 ціна
 сума
 акція
 платіжна картка
 каса
 продавець
 покупка
 Скільки це коштує?
 Чи можу я це приміряти?
 Де знаходяться примірочні
 кабінки?

malé

veľké

krátke

dlhé

široké

drahé

Máte aj veľkosť 38?
 Nemáte aj iné farby?
 Nesedí mi to.
 Je mi to...
 malé
 veľké
 krátke
 dlhé
 široké

У вас є 38 розмір?
 У вас є інші кольори?
 Мені це не пасує.
 Це мені...
 мале
 велике
 коротке
 довге
 широке

Je to...
 drahé
 lacné
 v akcii
 Je to dobrá cena.

Це...
 дороге
 дешево
 на акції
 Це добра ціна.

Budem platiť...
 kartou
 v hotovosti

Я буду платити...
 картою
 готівкою

У словацьких містах магазини, зазвичай, відчинені до шостої години вечора, торгові центри – до дев'ятої години. В селах все зачинається значно швидше, часто вже о четвертій годині після обіду. Майже усюди в Словаччині можна розрахуватися картою, окрім газетних кіосків, малих спеціалізованих магазинів тощо. У малих селах краще не сподівайтесь розрахуватись картою.

Keď sme hladní a smädní

Коли ми голодні та спрагли

chlieb
 pečivo
 rožok

хліб
 випічка
 роґалик

bageta	багет
müsli	мюслі
maslo	масло
mlieko	молоко
smotana	сметана
syр	твердий сир
tvaroh	домашній сир
jogurt	йогурт
vajíčko	яйце
šunka	шинка
saláma	ковбаса
slanina	сало
klobása	копчена ковбаса
párky (pl.)	сосиски
mäso	м'ясо
kečup	кетчуп
horčica	гірчиця
džem	джем
čokoláda	шоколад
sušienky/keksy (pl.)	печиво/кекси
cukríky (pl.)	цукерки
minerálka	мінеральна вода
džús	сік
pivo	пиво
víno	вино
koňak	коньяк
slivovica	сливовиця

Ovocie a zelenina**Фрукти та овочі**

trhovisko/tržnica
 ovocie
 zelenina

ринок
 фрукти
 овочі

Prosím si kilo...

Дайте мені, будь ласка,
 кілограм...

jablák (N Pl. jablká)
 hrušiek (F hrušky)
 hrozna (N hrozno)
 pomarančov (M pomaranče)
 banánov (M banány)
 paradajok (F paradajky)
 papriky (F paprika)
 zemiakov (M zemiaky)
 mrkvy (F mrkva)
 cibule (F cibul'a)

яблук (яблука)
 груш (груші)
 винограду (виноград)
 апельсинів (апельсини)
 бананів (банани)
 помідорів (помідори)
 перцю (перець)
 картоплі (картоплі)
 моркви (морква)
 цибулі (цибуля)

Prosím si tento melón.

Дайте мені, будь ласка, цей
 кавун.

Prosím si jednu malú kapustu.

Дайте мені, будь ласка, одну
 малу капустину.

Radšej šatiť ako živiť**Краще одягати, ніж утримувати**

nohavice (pl.)
 džinsy (pl.)
 krátke nohavice („krat'asy“) (pl.)
 sukňa
 blúzka
 košeľa
 tričko
 pulóver
 sveter

штани
 джинси
 шорти
 спідниця
 блузка
 сорочка
 футболка
 пуловер
 светр

sako	піджак
kravata	краватка
(pánsky) oblek	чоловічий костюм
(dámsky) kostým	жіночий костюм
plášť	плащ
zimná bunda	зимова куртка
kabát	пальто
šál	шарф
šatka	хустка
čiapka	шапка
rukavice (pl.)	рукавиці
ponožky (pl.)	шкарпетки
pančuchy (pl.)	панчохи, колготки
topánky (pl.)	взуття, черевики, туфлі
tenisky (pl.)	кросівки, кеди
sandále (pl.)	сандалі
čičmy (pl.)	чоботи
gumáky (pl.)	гумові чоботи

Menu, prosím

Меню, будь ласка

---

predjedlo	закуска
polievka	суп
hlavné jedlo	головна страва
príloha	гарнір
šalát	салат
dezert	десерт
nealkoholický nápoj	неалкогольний напій
alkoholický nápoj	алкогольний напій

Prosím si...

Дайте мені, будь ласка...

jedálny lístok

меню

nápojový lístok

меню напоїв

vínnu kartu

винну карту

niečo na jedenie
 niečo na pitie
 Prosím si.../Dám si...
 obyčajnú vodu
 pohár vody s ľadom
 minerálnu vodu perlivú/
 neperlivú
 chladenú/nechladenú
 minerálku
 čierny čaj
 zelený čaj
 ovocný čaj
 bylinkový čaj
 horúcu čokoládu
 kávu s mliekom
 kávu bez mlieka
 kávu so šľahačkou
 (viedenskú kávu)
 kofolu
 pomarančový džús
 jablkový džús
 multivitamínový džús
 malé svetlé pivo
 veľké tmavé pivo
 červené víno
 biele víno
 tvrdý alkohol (slivovicu,
 hruškovicu, gin, whisky)

Prosím si...
 denné menu (ponuku dňa)
 zeleninovú polievku
 cesnakovú cesnakovú polievku
 kuraciu polievku
 paradajkovú polievku

щось поїсти
 щось випити
 Дайте мені, будь ласка/я оберу...
 звичайну воду
 склянку води з льодом
 мінеральну воду газовану/
 негазовану
 охоложену/неохоложену
 мінеральну воду
 чорний чай
 зелений чай
 фруктовий чай
 трав'яний чай
 гарячий шоколад
 каву з молоком
 каву без молока
 каву з вершками
 (віденську каву)
 кофолу
 апельсиновий сік
 яблучний сік
 мультивітамінний сік
 мале світле пиво
 велике темне пиво
 червоне вино
 біле вино
 міцний алкоголь (сливовицю,
 грушовицю, джин, віскі)

Дайте мені, будь ласка...
 денне меню (пропозицію дня)
 овочевий суп
 часниковий суп
 курячий суп
 томатний, помідорний суп

hovädzí steak
 kurací rezeň na prírodno
 vyprážený bravčový rezeň
 pečenú kačku
 grilovanú rybu
 grilovanú zeleninu
 vyprážený syr
 bryndzové halušky
 cestoviny so zeleninou
 šalát s kuracím mäsom
 vegetariánsku pizzu
 guláš
 varené zemiaky
 opekané zemiaky
 hranolky
 zemiakovú kašu
 ryžu
 knedľu
 paradajkový šalát
 uhorkový šalát
 miešaný šalát
 chlieb
 olej
 ocot
 soľ
 čierne korenie
 palacinky s ovocím
 zmrzlinu
 čokoládový zákusok

Na zdravie!
 Dobrú chuť!
 Účet, prosím.
 Budem platiť v hotovosti.
 Môžem platiť kartou?

стейк з гов'ядини
 курячу відбивну без паніровки
 смажену відбивну зі свинини
 печену качку
 рибу на грилі
 овочі на грилі
 смажений сир
 бринзові галушки
 макарони з овочами
 салат з курячим м'ясом
 вегетаріанську піцу
 гуляш
 варену картоплю
 печену картоплю
 картоплю фри
 картопляне пюре
 рис
 кнедлик
 салат з помідорів
 салат з огірків
 овочевий салат
 хліб
 олія
 оцет
 сіль
 чорний перець
 млинці з фруктами
 морозиво
 шоколадний десерт

Будьмо!/На здоров'я!
 Смачного!
 Рахунок, будь ласка.
 Я буду платити готівкою.
 Чи можу я оплатити карткою?

1 predjedlo

2 polievka

3 hlavné jedlo

4 príloha

5 šalát

6 dezert

7 nealkoholický nápoj

8 alkoholický nápoj

Mám alergiu...

na mlieko

na lepok/na múku

У мене алергія...

на молоко

на клейковину/муку

- Денне меню (пропозиція дня) подається в певний час, здебільшого між 11.00 та 14.00. Вибір страв обмежений, однак можна пообідати швидко і недорого. Колеги по роботі дуже часто обідають разом.
- У ресторанах пиво справді дешевше, ніж мінеральна вода.
- Люди в Словаччині люблять супи, їдять їх найчастіше як закуску або замість неї під час кожного обіду, часто замість головної страви на обід або як частину вечері.
- Вегетаріанці мали б уважно прочитати меню. В деяких ресторанах серед страв без м'яса можна знайти бринзові галушки зі шкварками або смажений сир фарширований шинкою.
- Загалом у Словаччині багато готують дома, можливо тому, що сім'ї часто складаються з декількох поколінь. Наступною причиною може бути звичай з часів соціалізму, коли пропозиція ресторанів була обмежена кількома стравами – незалежно від цінової категорії.
- Якщо вам хтось у Словаччині запропонує татранський чай (і хитро посміхнеться), не чекайте теплого напою, бо отримаєте міцний алкоголь. Туристи часто його купують як специфічний сувенір.

➤ Традиційна словацька кухня, може здатися бідною на інгредієнти, але не на способи приготування. Ви не повірите, скільки різних страв можна приготувати з картоплі, муки та капусти!

Recept: zemiakové šúľance

Рецепт: картопляні шулянци

Нам потрібно:

500 gr krumpľi

картопля – 500 г

мука грубого помелу – приблизно 240 г

сіль

+ цукрова пудра, вершкове масло, мелені горіхи або мелений мак

Картоплю відварюємо, залишаємо, щоб вона охолола, і нарізаємо на дрібненькі шматочки (або натираємо на дрібній терці). Картопляну масу змішуємо з мукою і з цього тіста робимо довгу ковбаску, яку потім нарізаємо ножом на однакові шматки. Увага, потрібно працювати швидко, аби тісто не ставало рідким! Зі шматків робимо малі «змійки» – шулянци, які варимо у підсоленій воді, яка кипить, приблизно 3 хвилини (допоки вони не спливають угору). Готову страву поливаємо розтопленим вершковим маслом, посипаємо цукром, горіхами або маком.

- ▶ Телефонуючи в Словаччину необхідно набрати код автоматичного міжнародного телефонного зв'язку +421 (або 00421).
- ▶ Типовий номер телефону починається на 09 ... ..

Potrebujem...Мені потрібен/потрібна/
потрібне...

pomoc

lekára

lieky

informácie

taxík

benzínovú pumpu

autoservis

automechanika

internet

допомога

лікар

ліки

інформація

таксі

автозаправка

автосервіс

автомеханік

інтернет

Kde si môžem zmeniť peniaze,
prosím?

Kde je zmenáreň, prosím?

Kde môžem kúpiť...?

pohľadnice

známky

obálku

Скажіть, будь ласка, де я можу
обміняти гроші?Скажіть, будь ласка, де
знаходиться обмін валют?

Де я можу купити...?

лістівки

марки

конверт

Haló, počujeme sa?**Алло, мене чути?**

telefón

mobil

telefonovať

zavolať

telefonát

esemeska

poslať esemesku

signál

телефон

мобільний телефон

телефонувати

зателефонувати

дзвінок

СМС-повідомлення

надіслати СМС-повідомлення

сигнал

Kováč, prosím.
 Ahoj, Ivan, tu je Adam.
 Neruším?
 Môžem hovoriť
 s pánom Kováčom/
 pani Kováčovou?
 Hneď ho/ju zavolám.
 Prepojím vás.
 Žiaľ, momentálne má poradu.
 Nechám mu/jej nejaký odkaz?

Zavolajte...
 neskôr
 o 15 minút
 o chvíľu
 o hodinu
 Dovoľte.
 Nerozumiem, zle ťa/vás
 počujem.
 Nepočujem ťa/vás dobre.
 Prepáčte, s kým hovorím?
 Je tu zlý/slabý signál.
 To je asi omyl.

Asi máte zlé číslo.

Prerušilo nás.
 Linka je obsadená.

Ковач, я вас слухаю.
 Привіт, Іване, це Адам.
 Не відволікаю тебе?
 Чи можу я говорити
 з паном Ковачем/
 пані Ковачовою?
 Зараз я його/її покличу.
 Я з'єднаю вас.
 Нажаль, зараз він/вона на нараді.
 Хочете залишити йому/їй якийсь
 повідомлення?
 Зателефонуйте...
 пізніше
 через 15 хвилин
 через хвилинку
 через годину
 До зв'язку/До побачення.
 Я не розумію, погано тебе/вас
 чую.
 Не чую тебе/вас добре.
 Вибачте, з ким я розмовляю?
 Тут поганий/слабкий сигнал.
 Ви, напевно, помилились
 номером.
 Ви маєте, напевно, невірний
 номер.
 Роз'єднало нас.
 Лінія зайнята.

Ups, mám problém...Ой, у мене проблема...

porucha
oprava
strata
krádež
vlámanie
poistenie
autoservis
odt'ahovacia služba
požiar
dopravná nehoda

ranený
mŕtvy
záchranka
Zabudol som si...
kľúče
diár
mobil
Stratil som...
doklady
peňaženku
Ukradli mi...
auto
tašku
peniaze
Vykradli mi...
auto
dom
byt
Výt'ah nefunguje.
Kopírka nefunguje.

аварія
ремонт
втрата
крадіжка
крадіжка зі зломом
страхування
автосервіс
евакуатор
пожежа
дорожньо-транспортна
пригода (ДТП)
поранений
мертвий
швидка допомога
Я забув...
ключі
щоденник
мобільний телефон
Я загубив...
документи
гаманець
У мене вкрали...
автомашину
сумку
гроші
Обікрали мій / мою...
машину
будинок
квартиру
Ліфт не працює.
Ксерокс не працює.

Internet nefunguje.

Telefón nefunguje.

Výt'ah je pokazený/nefunguje.

Výt'ah nejde. (hovor.)

Pokazilo sa mi auto.

Neviem naštartovať.

Potrebujem odtiahnuť.

Mám defekt.

Nabúral/-a som.

Mám nehodu/havaroval/-a som.

Musím zavolať do poisťovne.

Auto nie je poistené.

Musím zavolať odt'ahovaciu službu.

Nejde plyn/elektrina/
voda. (hovor.)

Netečie voda.

Nefunguje elektrina.

Kanalizácia je upchatá.

Zasekli sa mi dvere/neviem
otvoriť dvere.

Okno je rozbité.

Vytopilo ma.

Lampa nesvieti.

Mobil je vybitý.

Zavolajte pomoc, prosím.

Zavolajte políciu.

Horí!

Zavolajte hasičov.

Stala sa dopravná nehoda.

Je tu jeden mŕtvy.

Интернет не працює.

Телефон не працює.

Ліфт поламаний/не працює.

Ліфт не їде. (розмов.)

У мене зламалося авто.

Не можу завести автомашину.

Мені потрібно відбуксирувати
авто.

У мене спустило колесо.

Я потрапив в аварію.

У мене аварія/ДТП.

Мені необхідно зателефонувати
у страхову компанію.

Авто не застраховане.

Мені потрібно викликати
евакуатор.

Нема газу/електрики/
води. (розмов.)

Не тече вода.

Не працює електрика.

Каналізація закупорилася.

Заклинило двері/не можу
відчинити двері.

Вікно розбите.

Мене затопило.

Лампа не світить.

Мобільний телефон розряджений.

Покличте когось, будь ласка, на
допомогу.

Викличте поліцію.

Пожежа!

Викличте пожежників.

Сталася дорожньо-
транспортна пригода.

Тут є один мертвий.

Je tu ťažko ranený muž/
ranená žena.

Zavolajte záchranku.

Potrebujem lekára,
necítim sa dobre.

Тут є тяжко поранений чоловік/
поранена жінка.

Викличте, будь ласка, швидку
допомогу.

Мені потрібен лікар,
я почуваюся погано.

Zlá orientácia

Zablúdil/-a som.
Stratil/-a som sa.
Ako sa dostanem...?
von
naspät'
na stanicu
na Novú ulicu
do centra
Neviete, kde je...?
Zámocká ulica
univerzita
najbližšia pošta

Погана орієнтація

Я заблукав/-ла.
Я загубився/-лася.
Як мені...?
знайти вихід
повернутися назад
пройти/доїхати на вокзал
пройти/доїхати на вулицю Нову
пройти/доїхати до центра
Не підкажете, де знаходиться...?
вулиця Замоцька
університет
найближча пошта

Telefónne čísla v núdzi

Prvá pomoc: 155, 112;
Polícia: 158, 112;
Hasiči: 150, 112;
Letecká záchranná služba: 18 155
<http://www.airrescue.sk>;
Horská záchranná služba: 18 300
<http://www.hzs.sk>;
Slovenský Červený kríž
<http://www.redcross.sk>

Аварійні телефони

Швидка допомога 155, 112;
Поліція 158, 112;
Пожежна служба 150, 112;
Повітряна рятувальна служба: 18 155
<http://www.airrescue.sk>;
Гірська рятувальна служба: 18 300
<http://www.hzs.sk>;
Словацький Червоний хрест
<http://www.redcross.sk>

Necítim sa dobreНе почуваю себе добре

lekár/-ka
(*hovor. doktor/-ka*)
obvodný/praktický lekár

odborný lekár/špecialista

detský lekár/pediater
zubný lekár/stomatológ
(*hovor. zubár*)
zdravotná sestra
(*hovor. sestrička*)
ambulancia
poliklinika
nemocnica
nemocničné oddelenie
sanitka
záchranná služba
(*hovor. záchranka*)
pohotovosť/lekárska služba
prvej pomoci
lekáreň

лікар/лікарка

лікар загальної практики/
сімейний лікар
лікар-фахівець/лікар-вузький
спеціаліст
дитячий лікар/педіатр
зубний лікар/стоматолог

медична сестра

амбулаторія, медичний кабінет
поліклініка
лікарня
відділення лікарні
машина швидкої допомоги
рятувальна служба

приймальне відділення/
невідкладної допомоги
аптека

Lekár:**Лікар:**

Preukaz poistenca, prosím.
Aké máte ťažkosti/problémy?
Máte bolesti?
Vezmeme vám krv.
Odmeriame vám tlak.

Медичне страхування, будь ласка.
На що скаржитесь?
Ви відчуваєте біль?
Ми візьмемо у вас кров на аналіз.
Виміряємо вам тиск.

Otvorte ústa.

Vyzlečte sa – poročúvam vás.

Dýchajte zhlboka.

Pichneme vám injekciu.

Máte...

zápal priedušiek

zápal pľúc

angínu

zvýšený tlak

zlomenú ruku

Tu je recept.

Užívajte trikrát denne po jedle tieto tabletky.

Užívajte každé ráno nalačno tento sirup.

Musíte...

piť veľa tekutín

mať diétu

oddychovať

viac cvičiť

O týždeň príd'te na kontrolu.

Відкрийте рот.

Роздягніться – послухаю вас.

Глибоко дихайте.

Зробимо вам укол/ін'єкцію.

У вас...

бронхіт

запалення легенів/пневмонія

ангіна

підвищений тиск

перелом руки

Ось рецепт.

Приймайте тричі на день після їжі ці таблетки.

Приймайте кожного ранку натще цей сироп.

Ви повинні...

пити багато рідини

дотримуватися дієти віас

більше відпочивати

більше займатися спортом

Через тиждень приходьте на контроль.

Pacient:

Necítim sa dobre.

Mám...

zvýšenú teplotu

horúčku

nádchu

kašeľ

vyšoký tlak

nízky tlak

Пацієнт:

Почуваю себе погано.

У мене...

підвищена температура

гарячка/пропасниця

нежить

кашель

високий тиск

низький тиск

- 1 hlava
- 2 krk
- 3 ruka
- 4 noha
- 5 srdce
- 6 plúca
- 7 oko
- 8 ucho
- 9 nos
- 10 ústa

3

4

hnačku	діарея
Bolí ma...	У мене болить...
hrdlo	горло
hlava	голова
ruka	рука
brucho	живіт
zub	зуб
chrbát	спина
Zvracal/-a som.	Я блював / -ла.
Nechutí mi jest'.	У мене нема апетиту.
Spadol/spadla som.	Я впав/-ла.

Časti tela a orgány:

Частини тіла та органи:

hlava	голова
vlasý (pl.)	волосся (мн.)
tvár	обличчя
čelo	чоло
oko (pl. oči)	око (мн. очі)
ucho (pl. uši)	вухо (мн. вуха)
nos	ніс
ústa	рот
jazyk	язик
zub	зуб
líce	щока
pera	губа
brada	підборіддя, борода
krk	шия
hrudník	грудна клітка
brucho	живіт
chrbát	спина
pľúca	легені
srdce	серце
žalúdok	шлунок

žlčník	жовчний міхур
pečeň	печінка
tenké/hrubé črevo	тонкий/товстий кишечник
noha	нога
zadok	сідниці
stehno	стегно
koleno	коліно
lýtko	литка
členok	щиколотка
chodidlo	ступня
päta	п'ята
prst na nohe	палець на нозі
plece	передпліччя
rameno	плече
laket'	лікоть
ruka	рука
prst na ruke	палець на руці
sval	м'яз
nerv	нерв
kost'	кістка
kĺb	суглоб

Більшість оглядів (окрім нестандартних) у більшості лікарів загальної практики / сімейних лікарів, дитячих лікарів, більшості вузьких спеціалістів, а також госпіталізація в державних лікарнях у Словаччині оплачується з фондів обов'язкового медичного страхування. Платити, зазвичай, потрібно в приватних кабінетах і в приватних клініках, які не мають договірних відносин з медичними страховими компаніями. Щодо ліків, то за певні ліки пацієнти не платять взагалі, за деякі доплачують частину, а за деякі платять повну суму.

A čo dnes?

Aké je dnes počasie?

Dnes je...

pekne

horúco

teplo

jasno

škaredo

zamračené

zima

Svieti slnko.

Prší.

Mrholí.

Je búrka.

Fúka vietor.

Sneží.

Mrzne.

Je hmla.

A що сьогодні?

Яка сьогодні погода?

Сьогодні...

гарно

спекотно

тепло

ясно

погана погода

захмарено

холодно

Світить сонце.

Падає дощ.

Моросить.

Гроза.

Дме вітер.

Падає сніг.

Морозно.

Туман.

Čo robíš dnes večer?

Idem...

do kina (kino)

do divadla (divadlo)

do múzea (múzeum)

na operu (opera)

na diskotéku (diskotéka)

do galérie (galéria)

na výstavu (výstava)

na balet (balet)

na koncert (koncert)

Що ти робиш сьогодні ввечері?

Іду...

в кіно/кінотеатр(кіно/кінотеатр)

в театр (театр)

в музей (музей)

в оперний театр (оперний театр)

на дискотеку (дискотека)

в галерею (галерея)

на виставку (виставка)

на балет (балет)

на концерт (концерт)

na párty (párty)	на вечірку (вечірка)
na letný festival (letný festival)	на літній фестиваль (літній фестиваль)
lístok/vstupenka (= cena lístka)	квиток/вхідний квиток vstupné
rezervácia lístkov	ціна квитка
predpredaj lístkov	бронювання квитків
predaj lístkov	передпродаж квитків
pokladnica	продаж квитків
Chcem si rezervovať lístok.	каса
Chcem si kúpiť lístok na premiéru.	Я хочу забронювати квиток.
	Я хочу придбати квиток на прем'єру.

У Словаччині проводиться безліч літніх open-air фестивалів (фестивалів під відкритим небом). До найвідоміших належать фестиваль *Bažant Pohoda*, реггі-фестиваль *Uprising Fest (reggae)*, фестиваль фольклорної музики *Lodenica (folk)*, *Bratislavské džezové dni* (Братиславські дні джазу), *Bratislavské hudobné slávnosti* (Братиславський музичний фестиваль) або фестиваль експериментальної музики *NEXT festival (experimental)*. Популярним є також міжнародний кінофестиваль *Art Film Fest*, Словаччина може похвалитися і міжнародним фестивалем анімованого фільму *Fest Anča*. Впродовж року відбуваються також книжкові фестивалі, наприклад, фестиваль *BRAK*, *Knížná burza* тощо.

Kino

film:
hraný
animovaný/kreslený
celovečerný

Кіно

фільм:
художній
анімований/мультиплікаційний
повнометражний

krátky s anglickými/slovenskými titulkami režisér/režisérka O koľkej sa začína film/ predstavenie? Chcem si pozrieť ten film.	короткометражний з англійськими/словацькими субтитрами режисер/режисерка О котрій починається фільм/ сеанс? Я хочу переглянути цей фільм.
---	---

Divadlo

Театр

divadelné predstavenie/hra dráma komédia herec/herečka kostým scéna javisko/pódium publikum divák/diváčka premiéra repríza	театральна вистава драма комедія актор/акторка костюм сцена сцена/подіум публіка глядач/глядачка прем'єра реприза
--	---

Opera

Опера

libreto operná ária operný spevák/operná speváčka tenor/tenorista soprán/sopranistka	лібрето опера арія оперний співак/опера співачка тенор сопрано
--	---

Hudba

hudobník/hudobníčka

spevák/speváčka

sólista/sólistka

skupina (coll. kapela)

orchester

filharmónia

hudobný nástroj:

gitara

bicie/bubon

klavír

husle

violončelo

žáner:

rock

pop

džez

etno

folklór

koncert

koncertovať

vystupovať

vystúpenie

hrať

komponovať hudbu

hudobný skladateľ/

hudobná skladateľka

Музика

музикант

співак/співачка

соліст/солістка

група

оркестр

філармонія

музичний інструмент:

гітара

ударні/барабан

фортепіано

скрипка

віолончель

жанр:

рок

поп

джаз

етно

фольклор

концерт

давати концерти

виступати

виступ

грати

складати, писати музику

композитор/

композиторка

Galéria

(umelecká) zbierka

(umelecký) exponát

prezrieť si zbierku/exponáty

Галерея

(художня) колекція

(художній) експонат

переглянути збірку/експонати

obraz	картина
socha	скульптура, статуя
objekt	об'єкт
inštalácia	інсталяція
výtvarník/výtvarníčka	митець
sochár/sochárka	скульптор/скульпторка
súčasný/moderné výtvarné umenie	сучасне образотворче мистецтво

Spišský hrad

Múzeá a historické pamiatky

Музеї та історичні пам'ятки

hrad	замок
zrúcanina/ruina	руїни
zámok	замок
kaštieľ	садиба
pevnosť	фортеця
kláštor	монастир
bazilika/chrám/katedrála/dóm	базиліка/храм/собор/храм
kostol	церква/костел
skanzen ľudovej architektúry	музей народної архітектури і побуту під відкритим небом
rodný dom	будинок-музей
múzeum	музей
(historická) zbierka	(історична) збірка/колекція

(historický) exponát
 prezrieť si zbierku/exponáty

(історичний) експонат
 переглянути збірку/колекцію/
 експонати

Словаччина є раєм історичних пам'яток. Тут знаходиться безліч замків – найвідомішими є Спішський замок, Тренчанський замок, Оравський замок, Червоний Камінь, а, особливо, Бойніцький замок, який відвідує найбільше людей в Словаччині. Майже в кожному великому селі ви знайдете якусь садибу (нажаль, інколи, занедбану і непрацюючу). Популярними є також музеї народної архітектури та побуту, які документують спосіб життя звичайних людей в минулому (наприклад, музеї в Прібіліні, в Мартині, в Зуберці, у Влколінцях тощо).

Čičmany

My sme turisti

výlet
 dovolenka
 turistika
 ísť na turistiku
 turista/turistka
 túra
 turistická trasa
 turistický chodník
 turistická značka
 sprievodca/sprievodkyňa

Ми туристи

екскурсія/прогулянка
 відпустка
 туризм
 вирушати в похід
 турист/туристка
 тур
 туристичний маршрут
 туристична стежка
 туристичне знак
 гід

prospekt	буклет
mapa	карта
prehliadka	огляд
hotel	готель
penzión	пансіон
chata	туристична база, дача
kemping	кемпінг
stan	палатка

* Чи знали ви, що в Словаччині на даний момент є понад 13 000 км позначених туристичних маршрутів, про які дбають виключно волонтери? Червоним кольором позначаються головні траси, наприклад, так звані лінії гребеня, які є фізично найважчими та найдовшими трасами. Синім кольором, зазвичай, позначені відомі маршрути середньої довжини, які проходять через широкі долини. Зелений колір використовується для позначення коротких трас місцевого значення, а жовтим позначаються найкоротші відрізки або короткі шляхи.

V zdravom tele zdravý duch alebo kalokagatia po slovensky

У здоровому тілі – здоровий дух

športovať	займатися спортом
športovec/športovkyňa	спортсмен/спортсменка
Hráť/chodím na ...	Граю/ходжу на ...
futbal	футбол
hokej	хокей
volejbal	волейбол
basketbal	баскетбол
hádzanú	гандбол
tenis	теніс
golf	гольф

ihrisko	спортивний майданчик
štadión	стадіон
športová hala	спортивний зал
fitnescentrum	фітнес центр
plaváreň	басейн
plávať	плавати
behať	бігати
jazdiť na bicykli	їздити на велосипеді
bicykel	велосипед
korčuľovať sa	кататися на ковзанах/роликах
lopta	м'яч
(ľadové) korčule (pl.)	ковзани
(kolieskové) korčule (pl.)	ролики
raketa	ракетка

Національним видом спорту словаків є хокей, а також футбол і теніс. Останнім часом ще й велоспорт – все залежить від того, в якому виді спорту словацькі представники досягають успіху. (*Петер Саган у 2015 році став чемпіоном світу з велоспорту на шосе).

Hobby je náš koníček

Хобі – це наше захоплення

Čo rád/rada robíš?

Що ти любиш робити?

Rád/rada...

Люблю...

čítam

читати

varím

готувати, кувоварити

plávam

плавати

hrám volejbal

грати волейбол

spievam

співати

pozerám televízor

дивитися телевізор

chodím do kina

ходити в кінотеатр

nakupujem

купувати

Čo máš rád/rada?
 Mám rád/rada...
 literatúru
 hudbu
 tanec
 hokej
 dobré jedlo
 dobré víno

Що ти любиш?
 Я люблю...
 літературу
 музику
 танець
 хокей
 добру їжу
 добре вино

Словаки, здебільшого, прив'язані до сім'ї, тому вільний час проводять з дітьми або з дідусем і бабусею. В суботу багато людей займається прибиранням та покупками, а недільний ранок, зазвичай, присвячується великому приготуванню недільного обіду, після якого більшість словаків ходять в гості один до одного. Жителі сільської місцевості свій вільний час, як правило, присвячують будинку та господарству, роботі в саду або на полі, тому що багато хто з них все ще вирощує більшість овочів або фруктів. Останнім часом улюбленим заняттям у вільний час є барбекю – у власному саду чи на природі. У містах, однак, частіше відвідують різноманітні гуртки (насамперед, це стосується дітей) і різноманітні спортивні та культурні заходи, наприклад, фітнес, їзда на велосипеді, катання на ковзанах, йога, кіно, концерти або театр.

Chcem ťa pozvať...

na párty
 na oslavu
 do divadla
 do kina
 do klubu
 do krčmy
 na večeru

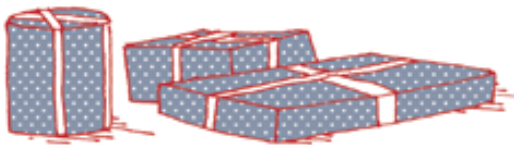
Хочу тебе запросити...

на вечірку
 на святкування
 у театр
 у кінотеатр
 у клуб
 у бар
 на вечерю

na obed
 na návštevu
 na koncert
 na výlet
 na rande
 na kúpalisko
 na dovolenku
 na diskotéku
 na svadbu

на обід
 в гості
 на концерт
 на екскурсію / на прогулянку
 на побачення
 у відкритий басейн
 у відпустку
 на дискотеку
 на весілля

Якщо ви ідете в гості, загальноприйнятим є вияв уваги (принести вино, каву, коробку цукерок). Словаки (особливо в селі) дуже гостині. Якщо вас запросили на обід, вечерю або на каву, платить, зазвичай, той, хто запрошував.

Aj prácou sa človek živí... Робота годує людину

---

firma	фірма
oddelenie	відділення
kancelária	офіс
zasadačka	зала засідань
riaditeľ/riaditeľka	директор/директорка
asistent/asistentka	асистент/асистентка
zamestnanec/zamestnankyňa	співробітник/співробітниця
zákazník/zákazníčka	покупець
klient/klientka	клієнт/клієнтка
termín	термін
stretnutie	зустріч
schôdza	засідання
porada	нарада
rokovanie	переговори
projekt	проект
úloha	завдання
prezentácia	презентація
školenie	навчання
služobná/pracovná cesta	відрядження
Chcem...	Я хочу...
si dohodnúť termín	домовитися про термін/зустріч
presunúť termín	змінити термін/дату
zrušiť termín	відмінити термін/дату
Do konca mesiaca musím...	До кінця місяця я повинен...
vypracovať projekt	розробити проект
odovzdať projekt	здати проект

Korešpondencia

Листування

Formálne oslovenie:

Vážená pani Kováčová,
Vážený pán Kováč,
Dobrý deň, pani Kováčová,
Dobrý deň, pán Kováč,

Офіційне звернення:

Шановна пані Ковачова,
Шановний пане Ковач,
Добрый день, пані Ковачова,
Добрый день, пане Ковач,

Neformálne oslovenie:

Milá Jana
Milý Peter
Ahoj, Jana
Ahoj, Peter
Ďakujem...
za Vašu/Tvoju odpoveď
za Vašu/Tvoju ponuku
za Váš/Tvoj návrh
Posielam Vám...
V prílohe posielam...
S pozdravom
Prajem/želám Vám...
pekný deň
pekný zvyšok dňa
príjemný víkend

Неофіційне звернення:

Дорога Яно
Дорогий Петере
Привіт Яно
Привіт Петере
Дякую...
за Вашу/Твою відповідь
за Вашу/Твою пропозицію
за Вашу/Твою пропозицію, ідею
Надсилаю Вам...
У додатку надсилаю...
З повагою
Бажаю Вам...
гарного дня
гарного закінчення дня
приємних вихідних

Keď sme online...

В інтернеті...

Використовуємо, зазвичай, інтернаціональну лексику, лише собачку (@) ми називаємо *zavináč*. Так у словацькій мові називається також різновид замаринованої риби (зазвичай, оселедець).

webová stránka	веб-сайт
aplikácia	додаток
vyhľadať/browsovať	шукати/переглядати
vyhľadávač/browser	пошук/браузер
googliť	ґуглити
čet	чат
četovať	переписуватися у чаті
skype	скайп
skypovať	розмовляти у скайпі
zaregistrovať sa	zareєструватися
prihlásiť sa	увійти
odhlásiť sa	вийти
meno	ім'я
heslo	пароль
potvrdiť heslo	підтвердити пароль
zmeniť heslo	змінити пароль

E-mailová komunikácia

E-mail листування

e-mail	електронна пошта/мейл
e-mailová adresa	електронна адреса
správa	повідомлення (у значенні лист)
prijatá	отримане
odoslaná	надіслане
nedoručená	недоставлене
napísať e-mail/správu	написати мейл/повідомлення
odoslať e-mail/správu	надіслати мейл/повідомлення
odpovedať na e-mail/na správu	відповідати на мейл/ повідомлення
zmazať e-mail/správu	видалити мейл/повідомлення

Про проект

- Креативна презентація мови і культури в короткій формі
  - Місток до вивчення словацької мови та перші кроки до пізнання словацьких особливостей
  - Основні фрази в модельних мікроситуаціях зі щоденного життя
  - Лексичний мінімум для зацікавлених в контакті з Словачиною та словаками
  - Комунікаційні стратегії в 15-ти мовних варіантах допоможуть здолати транскультурні бар'єри
  - За переклад дякуємо закордонним словакістам – студентам лекторатів словацької мови і культури в закордонних університетах.
-

O projekte

- Kreativna forma prezentácie jazyka a kultúry v kočke.
  - Most k štúdiu slovenčiny a prvé kroky k poznávaniu slovenských špecifik.
  - Základné frázy v modelových mikrosituáciách z každodenného života.
  - Lexikálne minimum pre záujemcov o kontakt so Slovenskom a Slovákmi.
  - Komunikačné stratégie v 15 jazykových mutáciách pomôžu prekonávať transkultúrne bariéry.
  - Za preklad ďakujeme zahraničným slovakistom – študentom lektorátov slovenského jazyka a kultúry na univerzitách v zahraničí.
-

ISBN: 978-80-223-4316-9

